

KAUPALLISESSA ILMAKULJETUKSESSA NOUDATETTAVAT LENTOTOIMINTAMÄÄRÄYKSET

Tämä ilmailumääräys on annettu ilmailulain (281/95) 65§:n nojalla. Tämä määräys tulee voimaan 1.4.2005 ja kumoaa ilmailumääräyksen OPS M3-14, 30.11.2004, ilmailumääräyksen OPS M3-7, 2.9.1974, sekä ilmailumääräyksen OPS M3-101, 16.10.2003.

1 SOVELTAMISALA

Tämä ilmailumääräys koskee lentokoneiden ja helikoptereiden käyttämistä kaupalliseen ilmakuljetukseen.

Huom. Kaupallisella ilmakuljetuksella (Commercial Air Transport) tarkoitetaan kansainvälisen määritelmän mukaan matkustajien tai rahdin ilmakuljetusta maksua tai muuta korvausta vastaan. Kaupalliseksi ilmakuljetukseksi katsotaan myös yleisölenätykset.

2 JAR-OPS -VAATIMUSTEN NOUDATTAMINEN

2.1 Yleistä

Euroopan ilmailuviranomaisten yhteistyöelimen (JAA) julkaisemien vaatimusten JAR-OPS 1, ”Kaupallinen ilmakuljetus, lentokoneet”, ja JAR-OPS 3, ”Kaupallinen ilmakuljetus, helikopterit”, osien 1 suomennotokset, jotka on mainittu tämän määräyksen liitteessä 1, ovat voimassa ilmailumääräyksen kaupallisessa ilmakuljetuksessa jäljempänä esitettyjen poikkeuksien ja lisävaatimusten.

Lentoturvallisuushallinto voi lentotoiminnan harjoittajan kirjallisesta hakemuksesta hyväksyä JAA:n julkaiseman muuttuneen JAR-OPS -vaatimuksen noudattamisen, vaikka muutoksen suomennotosta ei vielä ole julkaistu. Lisäksi Lentoturvallisuushallinto voi kirjallisesta hakemuksesta hyväksyä tilapäisen ohjelehtisen (TGL) mukaisen menettelyn.

JAR-OPS -vaatimukseen liittyvät osat 2 (Section 2: ”Acceptable Means of Compliance”, AMC, ”Advisory Circular Joint”, ACJ, ja ”Interpretative and Explanatory Material”, IEM) ovat Suomessa voimassa JAR-OPS -vaatimusten soveltamisohjeina. AMC/ACJ-julkaisussa esitetty menettelytapa on hyväksytty tapa täyttää kyseinen JAR-OPS -vaatimus. Lentotoiminnan harjoittaja voi kuitenkin saada hakemuksesta Lentoturvallisuushallinnon hyväksymisen myös muunlaiselle menettelytavalle, jolla saavutetaan vähintään yhtä hyvä turvallisuustaso.

JAR-OPS-vaatimusten edellyttämien minimivarus-teluetteloiden on täytettävä JAA:n julkaisemat JAR-MMEL/MEL (”Master Minimum Equipment List/ Minimum Equipment List”) -vaatimukset.

Huom. 1 JAR-OPS -vaatimuksissa käytetty ilmaisu ”viranomainen” (”the Authority”) tarkoittaa Suomessa Ilmailulaitoksen Lentoturvallisuushallintoa.

Huom. 2 JAR-OPS-vaatimusten lisäksi kaupallista ilmakuljetusta koskevat Suomen lainsäädännössä ja määräysjärjestelmässä julkaistut yleiset säännökset ja määräykset. Lisäksi eräät tarkemmat vaatimukset ja menettelytavat on jätetty JAR-OPS -vaatimuksissa kansallisen viranomaisen päätettäväksi.

2.2 Poikkeukset ja lisävaatimukset

a) JAR-OPS 1-vaatimukset eivät ole voimassa Suomen alueella VFR-lentotoiminnassa, jota harjoitetaan päivällä suoritusarvoluokan B lentokoneilla.

Huom. Tällaista toimintaa koskevat muut lentotoimintamääräykset (ryhmä OPS) sekä yleiset määräykset (ryhmä GEN). JAR-OPS 1-vaatimukset voivat kuitenkin tulla noudatettaviksi EU:n asetuksen mahdollisen muutoksen myötä pikaisesti.

b) Miehistön jäsenen toimintaa huumaavien aineiden tai lääkkeiden vaikutuksen alaisena ja suurinta miehistön jäsenen veren alkoholipitoisuutta, joka enintään sallitaan työjakson alkaessa, koskevien JAR-OPS-vaatimusten kohtien 1.085 d)(1) ja (e)(2) sekä 3.085 (c)(1) ja (d)(2) sijasta ilmailussa suomalaisella ilma-aluksella ovat voimassa ilmailulain (3.3.1995/281) 38 §:n määräykset. Ilmailulain mukaan tehtävää ilma-aluksessa ei saa suorittaa se, jonka veren alkoholipitoisuus on alkoholin nauttimisen johdosta kohonnut tai joka on käyttänyt muuta huumaavaa ainetta niin, että sitä on hänen elimistössään havaittava määrä.

c) JAR-OPS 1-vaatimusten kohdan 1.440 liitteen 1, ”Huonon näkyvyyden lentotoiminta – Yleiset toimintasäännöt”, alakohdan h, ”Käytettävät lentopaikat ja kiitotiet”, vaatimukset eivät ole voimassa.

- d) Lentotoiminnan harjoittaja voi hakemuksesta saada Lentoturvallisuushallinnon hyväksynnän käyttää yksimoottorisia potkuriturbiinikäyttöisiä lentokoneita yöllä tai mittarisääolosuhteissa muutoinkin kuin erityis-VFR-sääntöjen mukaisesti. Hyväksynnän saamiseksi on täytettävä JAR-OPS 1-vaatimusten 20.10.2004 päivätyn muutosehdotuksen (NPA OPS-29, julkaisu 12a) mukaiset vaatimukset (poikkeus vaatimuksesta JAR-OPS 1.525a).

Huom. Lentoturvallisuushallinto tiedottaa tarvittaessa edellä kohdassa d) tarkoitettuja vaatimuksia erikseen.

- e) JAR-OPS 1-vaatimusten kohdassa 1.652 (c) tarkoitettua korkeusmittarien numero- ja osoitinnäytön yhdistelmää, joka on varustettu erillisellä laskurilla 10000 jalan ja 1000 jalan lukemia varten ja ns. rumpunäytöllä (pyörivällä numeronäytöllä) 100 jalan lukemia varten, ei vaadita ennen 1.4.2005. Tämän päivämäärän jälkeen Lentoturvallisuushallinto voi myöntää poikkeuksen vaatimuksesta enintään 31.3.2007 saakka. Poikkeusluvan saamiseksi on esitettävä Lentoturvallisuushallintoa tyydyttävä suunnitelma edellä tarkoitettujen korkeusmittarivarustuksen hankkimisesta ja asentamisesta.
- f) Vaatimuksesta varustaa lentokone yhteentörmäysvaarasta ilmassa varoittavalla järjestelmällä (ACAS; JAR-OPS 1, kohta 1.668) voidaan myöntää poikkeus, kun on olemassa suunnitelma ACAS II-järjestelmän asentamisesta lentokoneeseen 31.3.2006 mennessä, tai kun lentokoneella lennetään yksinomaan harvaliikenteisessä ilmatilassa ja tärkeät aluepoliittiset syyt puoltavat lentotoimintaa (AIC A6/2004 ja Ilmailulaitoksen normisarja, 4/2004).
- g) JAR-OPS 1-vaatimusten kohdassa 1.820 edellytettyä lentokoneen varustamista hätäpaikannuslähettimellä, joka toimii taajuuksilla 121,5 MHz ja 406 MHz, ei vaadita ennen 1.1.2007.
- h) JAR-OPS 1-vaatimusten kohdan 1.865 e) tarkoittamat FM-häiriönsietovaatimukset eivät ole VHF-yhteydenpitolaitteiden osalta voimassa Suomen alueella. Lentoturvallisuushallinto voi lisäksi myöntää määrääjäksi poikkeuksia näistä vaatimuksista ILS-suuntasäde- ja VOR-vastaanottimien osalta toimintaan Suomen alueella (ks. ilmailumääräys OPS M1-25).
- i) JAR-OPS-vaatimusten kunkin muutoksen mahdollisesti edellyttämät toimintakäsikirjan ja huoltotoimintakäsikirjan muutokset on tehtävä kuuden kuukauden kuluessa vaatimusten muutoksen voimaantulumisesta Suomessa.
- j) Tiedoista, jotka on esitettävä JAR-OPS-vaatimusten mukaista lupaa haettaessa, on määrätty

ilmailumääräyksen OPS M3-1 (”Ansiolentoluvat”) sijasta tämän määräyksen kohdassa 4.

2.3 Toimintakäsikirja

Lentotoiminnan harjoittaja vastaa siitä, että toimintakäsikirja sisältää kaikki ne vaatimukset, ohjeet ja tiedot, joita henkilöstö tarvitsee tehtävissään. Toimintakäsikirjassa ei saa esittää lentotoiminnan harjoittajan tosiasialliseen toimintaan kuulumatonta eikä muutoinkaan täysin tarpeetonta tai liiallista tietoa. Lentoturvallisuushallinto voi vaatia tehtäväksi muutoksia toimintakäsikirjaan.

Niille toimintakäsikirjan kohdille, joille JAR-OPS:n mukaisesti edellytetään erityinen ilmailuviranomaisen hyväksyntä (ks. IEM OPS 1./3.1040b), on haettava erikseen Lentoturvallisuushallinnon hyväksyntää ja nämä kohdat on esitettävä toimintakäsikirjassa hyväksynnän mukaisesti. Mikäli toimintakäsikirjassa esitetään vaatimuksia tai ohjeita, jotka eivät täytä JAR-OPS-vaatimuksia ja muita ilmailumääräyksiä, kyseisille toimintakäsikirjan kohdille on erikseen haettava Lentoturvallisuushallinnon hyväksyntää ja hakemuksessa on osoitettava, että esitys varmistaa vastaavan turvallisuustason.

Huom. Lentoturvallisuushallinto tarkastaa toimintakäsikirjaesityksestä erityisesti vain kohdat, joihin vaaditaan Lentoturvallisuushallinnon hyväksyminen tai joiden on oltava Lentoturvallisuushallintoa tyydyttäviä. Muilta kohdilta Lentoturvallisuushallinto tarkastaa esityksen siinä määrin, että se voi katsoa toimintakäsikirjan sisällön riittäväksi ja tältä osin vaikutusta hakijan kyvystä harjoittaa aiottua toimintaa.

3 MUIDEN LENTOTOIMINTAA KOSKEVIEN MÄÄRÄYSTEN NOUDATTAMINEN JAR-OPS-VAATIMUSTEN MUKAISISSA TOIMINNASSA

Kaupallisessa ilmakuljetuksessa on JAR-OPS-vaatimusten ohella noudatettava jäljempänä mainittuja muita lentotoimintamääräyksiä (ryhmä OPS) ja yleisiä määräyksiä (ryhmä GEN).

3.1 OPS- määräykset, joita on noudatettava kaikessa kaupallisessa ilmakuljetuksessa

- OPS M1-1, ”Lentosäännöt”. JAR-OPS-vaatimusten VFR-toimintaminimeitä on kuitenkin noudatettava. Helikopteritoimintaa koskevien JAR-OPS 3-vaatimusten kohdan 3.465 liitteen 1 huomautuksessa 2 tarkoitettu lentotoiminta näkyvyyden ollessa alle 1500 metriä edellyttää Suomessa Lentoturvallisuushallinnon hyväksyntää.
- OPS M1-3, ”Lentotoimintatilasto”.
- OPS M1-6, ”Lentopaikkojen käyttäminen lentotoimintaan”.

- OPS M1-10, ”Kaksoisohjainten käyttö”: kohta 3, ”Henkilökuljetukset ja yleisöennätykset ansiotar-koituksessa”.
- OPS M1-17, ”Lentopaikan ATS-elimen toiminta-ajan ulkopuolella vaadittava radiopuhelimen käyt- tö”.
- OPS M1-18, ”Vaarallisten aineiden ilmakuljetus”.
Huom. Määräys sisältää JAR-OPS-vaatimusten li- säksi vaarallisten aineiden ilmakuljetusta koskevista kansainvälisistä teknisistä määräyksistä (ICAO-TI) peräisin olevia tarkennuksia.
- OPS M1-19, ”Toiminta AFIS-lentopaikoilla”.
- OPS M1-21, ”Ilma-aluksen asiakirjat”.
- OPS M1-22, ”Ilma-alusten vakuutukset”.
- OPS M1-24, ”Aluesuunnustuslaitteiden käyttö”.
- OPS M1-25, ”ILS-suuntasäde-, VOR- ja VHF-ra- diopuhelinvastaanottimien FM-häiriönsieto-vaati- mukset”.
- OPS M3-2, ”Ilma-aluksen ohjaamomiehistöä kos- kevat lento- ja työaika-rajotukset”.
Huom. Osaan lentokoneilla harjoitettavasta kaupalli- sesta ilmakuljetuksesta sovelletaan kuitenkin ilmai- lumääräystä OPS M3-15, ”Raskaan kaupallisen len- toliikenteen lento- ja työaika-rajotukset” (ks. maini- tun ilmailumääräyksen kohta ”Soveltamisala”).
- OPS M3-9, ”Yleisöennätyksen järjestäminen”.
- OPS M3-12, ”Liikenneluvat”.

3.2 OPS-määräykset, joita on noudatet- tava vain lentokoneilla harjoitettavassa kaupallisessa ilmakuljetuksessa

- OPS M1-13, ”Lentotoiminta meluisilla lentoko- neilla”.
- OPS M1-14, ”Ulkoisen kuorman kuljetus kelluke- lentokoneilla”.
- OPS M3-6, ”Lentokoneiden minimivarustus ansi- olentotoiminnassa”: JAR-OPS 1-vaatimusten lu- kujen K ja L lisäksi on noudatettava tämän määrä- yksen vaatimuksia moottoreiden ja järjestelmien valvontaan tarvittavista mittareista ja ilmaisimista (kohdat 1.4, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 4.2, 4.3. ja 4.4.). Niiltä kohdin, joissa ilmailumääräys OPS M3-6 ei ole yhtäpitävä JAR-OPS 1-vaatimusten lukujen K ja L kanssa, JAR-OPS 1:n vaatimukset ovat mää- rääviä.
- OPS M5-7, ”Lentotoimintarajoitus meluisille suih- kulentokoneille”.
- OPS M3-15, ”Raskaan kaupallisen lentoliikenteen lento- ja työaika-rajotukset”.

3.3 OPS-määräykset, joita on noudatet- tava vain helikoptereilla harjoitetta- vassa kaupallisessa ilmakuljetuksessa

- OPS M4-6, ”Helikoptereiden minimivarustus yksi- tyis- ja ansiolentotoiminnassa”: JAR-OPS 3-vaati- musten lukujen K ja L lisäksi on noudatettava tä- män määräyksen vaatimuksia moottoreiden ja jär- jestelmien valvontaan tarvittavista mittareista ja il-

maisimista (kohdat 1.4, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 2.6, 3.2, 3.3, 3.4, 3.5, 5.2, 5.3, 5.4. ja 5.5). Niiltä kohdin, joissa ilmailumääräys OPS M4-6 ei ole yhtäpitävä JAR-OPS 3-vaatimusten lukujen K ja L kanssa, JAR-OPS 3:n vaatimukset ovat määrääviä.

3.4 GEN-määräykset

- GEN M1-4, ”Ilmoittaminen lento-onnettomuudes- ta, lentovauriosta ja vaaratilanteesta”.
Huom. Kaupallisessa ilmakuljetuksessa ovat voi- massa JAR-OPS 1:n ja JAR-OPS 3:n vaatimukset il- moittamisesta lento-onnettomuudesta, lentovauriosta ja vaaratilanteesta. Ilmailumääräys GEN M1-4 antaa käytännön toimintaohjeita ilmoitusten tekemistä var- ten.
- GEN M1-6, ”Poikkeukset tyyppihyväksyntä- ja huoltotoiminta-asetuksen määräyksistä”.

4 JAR-OPS -ANSIOLENTOLUVAN HAKEMINEN, UUDISTAMINEN JA MUUTTAMINEN

4.1 Yleistä

JAR-OPS –ansiolentolupaa (”Air Operator Certifi- cate”, AOC), sen muuttamista ja uudistamista on ha- ettava kirjallisesti Lentoturvallisuushallinnolta.

Lupahakemus katsotaan jätetyksi vasta, kun kaikki asiaan kuuluvat kohdassa 4.2 tai 4.3 edellytetyt sel- vitykset ja tiedot on jätetty Lentoturvallisuushallin- nolle.

Huom 1 Ansiolentolupaa koskevien hakemusten määrääjat: ks. JAR-OPS-vaatimusten kohdat 1.185 ja 3.185.

Huom.2 Hakemus ansiolentolupaa varten voidaan esittää esimerkiksi käyttäen Lentoturvallisuushallin- nolta saatavaa lomaketta.

4.2 Ensimmäisen luvan hakeminen

Hakemuksessa on lupaa ensimmäisen kerran haetta- essa esitettävä seuraavat tiedot:

- a) Kauppa- tai yhdistysrekisteriote (ei 3 kk van- hempi), mikäli hakijana on yhtiö, toiminimi, yh- distys, säätiö, osuuskunta tai muu yhteisö.
- b) Yhtiöjärjestys, yhtiösopimus tai säännöt, mikä- li hakijana on yhtiö, toiminimi, yhdistys, säätiö, osuuskunta tai muu yhteisö (Näissä on oltava maininta siitä, että yhtiön tai yhteisön tarkoituk- sena on senlaatuinen toiminnan harjoittaminen, johon ansiolentolupaa haetaan.).
- c) Aiotun toiminnan kuvaus: lentotoiminnan laji (esimerkiksi matkustajien kaupallinen ilmakul- jetus, rahdin kaupallinen ilmakuljetus, tilauslen- totoiminta, aikataulunmukainen lentotoiminta, kiireelliset lääkintälennot jne.), suunnitellun lentotoiminnan määrä, noudatettavat lentosään-

- nöt sekä kaupallisen ilmakuljetuksen ohella mahdollisesti harjoitettava muu lentotoiminta.
- d) Ilma-alusluettelo ja selvitys siitä, mitä ilma-aluksia käytetään pelkästään muuhun lentotoimintaan kuin kaupalliseen ilmakuljetukseen.
- e) Johto-organisaation kuvaus (esittäminen toimintakäsikirjan osassa A riittää).
- f) Vastuullisen johtajan ja laatujohtajan sekä lentotoiminnan, huoltojärjestelyjen, miehistön koulutuksen ja maatoiminnan johtamisesta ja valvonnasta vastaavien henkilöiden nimet.
- g) Selvitykset edellä kohdassa f) tarkoitettujen henkilöiden koulutuksesta ja kokemuksesta ja heidän suostumuksensa sekä selvitys pää- ja sivutoimisuudesta ja ajankäytöstä tehtävään. Lentotoiminnan ja huoltojärjestelyjen johtamisesta ja valvonnasta vastaavilta henkilöiltä edellytetään tietuolisen kokeen suorittamista, ellei
- 1) kyseinen henkilö ole aiemmin suorittanut hyväksytysti Lentoturvallisuushallinnon järjestämää tietuolista koetta vaativuudeltaan vastaavaa tehtävää varten tai
 - 2) hoitanut aiemmin vastaavia tehtäviä JAR-OPS- tai JAR 145-vaatimusten mukaisesti toimivassa organisaatiossa niin, että Lentoturvallisuushallinto katsoo hänet päteväksi kyseiseen tehtävään.

Vastuullisen johtajan ja laatujohtajan sekä lentotoiminnan, huoltojärjestelyjen, miehistön koulutuksen ja maatoiminnan johtamisesta ja valvonnasta vastaavien henkilöiden on oltava Lentoturvallisuushallintoa tyydyttäviä. Näihin tehtäviin esitettävien henkilöiden tiedot voidaan tarkistaa kokein.

Huom. Kohdassa g tarkoitettut selvitykset on tarkoituksenmukaista antaa käyttäen Lentoturvallisuushallinnon lentotoimintatoimistosta saatavia lomakkeita (JAA form 4).

- h) Toimintakäsikirja ja yksityiskohtainen luettelo, jossa selvitetään, missä toimintakäsikirjan kohdissa JAR-OPS -vaatimusten mukaiset seikat on esitetty.
- Huom. Luettelo on suositeltavaa esittää Lentoturvallisuushallinnon laatimia ”expanded compliance list”-lomakkeita käyttäen.
- i) Lentotoiminnan harjoittajan huoltojärjestelyjen osalta on esitettävä jokaisesta JAR-OPS-vaatimusten mukaisesti käytettävästä ilma-alustyyppistä seuraavat tiedot (ks. IEM OPS 1.185 b ja IEM OPS 3.185 b):

- (1) huoltotoimintakäsikirja.
- (2) lentotoiminnan harjoittajan huolto-ohjelmat.
- (3) ilma-aluksen tekninen matkapäiväkirja.
- (4) tarvittaessa lentotoiminnan harjoittajan ja JAR-145:n mukaisesti hyväksytyyn huoltoorganisaation (hyväksytyjen huoltoorganisaatioiden) välisen huoltosopimuksen tekninen osuus (katso JAR-OPS 1.895 tai JAR-OPS 3.895).
- (5) ilma-alusten lukumäärä.

Huom. Muiden kuin JAR-OPS-vaatimusten mukaisesti käytettävien ilma-alusten osalta ks. ilmailumääräys OPS M3-1, ”Ansiolentoluvat”.

- j) Selvitys ilma-alusten vakuutuksista.
- k) Selvitys hakijan käytössä olevista toimitiloista ja toimintaan vaadittavista laitteista ja välineistä sekä käsikirjallisuudesta.
- l) Kansallisen turvaohjelman mukainen turvaohjeistus (ks. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus EY2320/2002), mikäli tällainen ohjeistus vaaditaan kansallisen turvaohjelman mukaan kyseiseen toimintaan
- Huom. Ohjeita turvaohjeistuksen laatimista varten on saatavissa Lentoturvallisuushallinnon lentotoimintatoimistosta.
- m) Selvitys taloudellisista edellytyksistä (ks. ilmailumääräys OPS M3-12, ”Liikenneluvat”). Selvitystä ei kuitenkaan vaadita, jos se on annettu asianmukaisesti liikennelupaa varten. Pelkästään yleisölenätystoimintaa harjoittavilta haki-joilta vaaditaan vain ilmailumääräyksen OPS M3-1, ”Ansiolentoluvat”, mukainen selvitys.

4.3 Luvan uudistaminen ja muuttaminen

Hakemuksessa on lupaa uudistettaessa esitettävä edellä kohdissa a - m tarkoitettut tiedot. Kohtien h - l vaatimusten täyttämiseen riittää viittaus Lentoturvallisuushallinnolle aiemmin annettuihin tietoihin, jos nämä tiedot eivät ole muuttuneet. Mikäli edellisen luvan myöntämispäivämäärästä on kulunut yli 3 vuotta, kohtien a - m tiedot on kuitenkin esitettävä täydellisinä lukuun ottamatta kohdissa h ja l tarkoitettuja tietoja. Kohdassa i tarkoitettuja tietoja ei tarvitse esittää, jos Lentoturvallisuushallinnon myöntämä JAR-OPS-vaatimusten mukainen huoltojärjestelyjen hyväksyntä on voimassa.

Haettaessa luvan muutosta on ilmoitettava aiemmin annettujen tietojen muutokset.